

Noves aportacions al coneixement de la distribució del Ferreret *Alytes muletensis* (Sanchiz i Adrover, 1977) a l'illa de Mallorca

Guillem ALOMAR i Antoni REYNÉS

SHNB

SOCIETAT D'HISTÒRIA
NATURAL DE LES BALEARS

Alomar, G. i Reynés, A. 1991. Noves aportacions al coneixement de la distribució del Ferreret *Alytes muletensis* (Sanchiz i Adrover, 1977). *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 34: 109-112. ISSN. 0212-260X. Palma de Mallorca.

Es donen a conèixer noves localitats de la població d'*Alytes muletensis* (Amphibia: Anura: Discoglossidae) a Mallorca. La majoria de localitats corresponen a basses permanents d'ús antròpic.

Paraules claus: Balears, Herpetologia, *Alytes muletensis*.

NEW RECORDS ON THE DISTRIBUTION OF THE MAJORCAN MIDWIFE TOAD *Alytes muletensis* (SANCHIZ and ADROVER, 1977) ON THE ISLAND OF MAJORCA. New records of *Alytes muletensis* (Amphibia: Anura: Discoglossidae) are provided for Majorca. Most of them are permanent pools used by Man.

Keywords: Balearic Islands, Herpetology, *Alytes muletensis*.

Guillem ALOMAR. Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa. C/ De Can Verí 1 3^a. 07001 Ciutat de Mallorca. Antoni REYNÉS. C/ Tamany, 4. 07100 Sóller. Mallorca.

Recepció del manuscrit, 13-feb-92. Revisió acceptada, 18-mar-92

Introducció

Des de la trobada del ferreret (*Alytes muletensis*), un dels darrers vertebrats vius descoberts a Europa (Mayol *et al.* 1980), la investigació es va dirigir a l'estudi de la seva biologia (Hemmer i Alcover, 1984), recopilant-se gran quantitat d'informació sobre l'amfibi més amenaçat d'aquest continent.

Fins a l'actualitat es pensava que les darreres poblacions conegudes de

ferrerets sobreviuen als torrents de muntanya amb uns requeriments ecològics molt peculiars (Alcover *et al.* 1984). Aquests autors suposaven que l'àrea de distribució podia ésser més àmplia, encara que sempre es localitzarien dins l'àrea geogràfica on es troben aquests torrents.

Per motius proteccionistes no s'especifica la situació de les noves poblacions, donant-se les coordenades UTM de 10 km de costat. Pel mateix

motiu tampoc s'han capturat exemplars testimoni.

Els recomptes de ferrerets s'ha fet a partir dels cabots observats visualment a la superfície de l'aigua.

Resultats

Durant aquest darrers anys hem trobat tres noves poblacions de ferreret fora dels torrents de muntanya i dues més a la part mitjana i a la part alta d'un torrent on ja es coneixien.

La primera població està situada en una bassa de muntanya, a més de dos quilòmetres de distància del torrent més pròxim, on habiten els ferrets. La bassa està ubicada al centre d'una dolina (31SDE70), a uns 680 metres sobre el nivell de la mar. Es tracta d'una bassa coberta de pedra seca, per tal d'evitar l'evaporació, i amb una petita rampa per facilitar l'accés al bestiar. Aquest tipus de basses no són rares a la Serra de Tramuntana i a vegades són colonitzades per calàpets (*Bufo viridis*), granots (*Rana perezi*) i ocasionalment per serps d'aigua (*Natrix maura*). La població de ferrerets està constituïda per uns 800 cabots de dos anys i aprop de 200 d'un any aproximadament. Situat a uns 50 metres de la bassa hi ha un porxo, entre les pedres del qual es van sentir cantar els adults de ferreret.

La segona trobada correspon a un altre indret transformat per l'home. Es tracta d'una cisterna coberta parcialment de pedra seca i situada també a uns quants quilòmetres del torrent més pròxim on cria el ferreret. L'altura d'aquesta localitat és d'uns 400 metres snm (31SDE70).

La tercera població correspon a una bassa permanent de forma irregular i profunditat variable. La bassa és aprofitada com abeurador pel bestiar i es troba parcialment coberta amb branques per evitar l'evaporació. Aquest cocó està situat a 500 m snm (31SDE90), molt aprop de la capçalera d'un torrent a on antigament s'hi trobava una població de ferrerets. La població en aquest indret és reduïda, formada per 50 cabots de dos anys i 25 d'un any i gairebé una dotzena d'adults, situats entre les pedres en els voltants del cocó.

La localització de les dues darreres poblacions corresponen a la part alta i a la part mitjana d'un torrent, on ja es coneixia la presència d'*Alytes muletensis*.

La part alta de la conca hidrogràfica està orientada a l'oest, a uns 700-800 m snm (31SDE80). La població observada de ferrerets és de 150 cabots d'un any que es troben a un gorg alimentat per una petita font, de fàcil accés pels depredadors. En el decurs de l'observació, realitzada en època de forta torrentada, s'ha pogut constatar l'adaptació que presenten els cabots a no ésser arrossegats per les fortes corrents d'aigua, com observava Viertel (1984) en el seu estudi sobre les larves de ferreret. La part mitjana de la conca hidrogràfica està orientada en direcció NW, entre els 250 i 500 m snm (31SDE70). És de difícil accés pels depredadors, semblant-se més a l'hàbitat tipus on fins ara es coneixia l'existència del Ferreret.

Cal constatar que a totes les localitats citades no s'ha observat la presència d'altres amfibis i depredadors.

Conclusions

L'hàbitat del Ferreret no es troba tan sols limitat als torrents de munyanya, sinó que endemés sobreviu a uns pocs dipòsits d'aigua i fonts més a mano lligats a l'home.

La distribució altitudinal del ferreret es veu augmentada des dels 400 m snm fins als 800 m.

Aquestes dades poden ampliar el ventall de possibles llocs on pot esser reintroduït amb possibilitats d'èxit.

Bibliografia

- Alcover, J.A., Mayol, J., Jaume, D., Alomar, G., Pomar, G. i Jurado, J. 1984. Biologia i ecologia de les poblacions relictas de *Baleaphryne muletensis* a la muntanya mallorquina. In: Hemmer, H. i Alcover, J.A. eds *Història biològica del Ferreret (Life History of the Mallorcan Midwife Toad)*: 129-151. Ed. Moll. Palma de Mallorca.
- Hemmer, H. i Alcover J.A. *Història biològica del Ferreret (Life History of the Mallorcan Midwife Toad)*: Ed. Moll 252 pp. Palma de Mallorca.
- Mayol, J., Alcover, J.A., Alomar, G., Pomar, G., Jurado, J. i Jaume, D. 1980. Supervivència de *Baleaphryne* (Amphibia: Anura: Discoglossidae) a les muntanyes de Mallorca. Nota preliminar. *Butll. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 45 (3): 115-119.
- Viertel, B. 1984. Habit, melanin pigmentation, oral disc, oral cavity and filter apparatus of the larvae of *Baleaphryne muletensis*. In: Hemmer, H. i Alcover J.A. eds. *Història biològica del Ferreret (Life History of the Mallorcan Midwife Toad)*: 21-43. Ed. Moll. Palma de Mallorca.